

Societat plural i els reptes de les religions

Llibre de Mn. Antoni Matabosch sobre el pluralisme de confessions religioses i religions a Catalunya i al conjunt d Espanya

07 juliol

La gran majoria de la població es declarava catòlica i la minsa excepció eren els que es confessaven membres d'altres religions o confessions cristianes. Se sabia poca cosa sobre altres creences, fruit de llibres o viatges, sense que ens toqués la nostra quotidianitat. A principis dels anys 60 es calcula que a tot Espanya hi havia uns 30.000 protestants, dels quals uns 6.000 a Catalunya, amb 82 comunitats. Un parell de temples ortodoxos i prou. El fenomen religiós s'identifica clarament amb el catolicisme.

En quatre dècades el panorama ha canviat radicalment. Només a Catalunya hi ha un milió de creients que pertanyen a altres religions. Tenim 1.425 llocs de culte no catòlics. 725 evangèlics (180.000 membres; 2/3 parts pentecostals); 256 oratoris musulmans (500.000 membres); l'Església ortodoxa ha passat d'una a 52 parròquies, etc. El panorama religiós, en aquest cas no catòlic, ha fet un canvi radical.

Tenim davant nostre un gran repte: com ens hem de situar? Què hem de pensar? Què hem de fer, per respondre a aquest repte ben nou? Religiosament i socialment no podem restar indiferents, passius, esperant a veure què passa. I el que podria passar són tensions, racisme, inadaptació, recels, temor al desconegut, competència religiosa i finalment una societat desestructurada i tensada. El present treball és fruit de molts anys d'experiència i reflexió ecumènica i interreligiosa, i pretén donar uns principis i unes pautes a l'efecte de crear una societat cohesionada, assentada i religiosament harmònica.

El diàleg ecumènic i les relacions entre fe i cultures han aportat uns preciosos elements ja experimentats, que ens serveixen per al camp del pluralisme religiós. El llibre reflexiona bàsicament sobre quatre qüestions:

Primer, sobre la correcta gestió de les administracions de la diversitat religiosa. El model assimilacionista francès, que ignora el fet religiós, s'ha demostrat parcial i, volent absorbir, el que fa és centrifugar i arraconar el diferent. El model multicultural anglosaxó aprecia el fet religiós, però pretén crear grups religiosos lliures i a la vegada tancats. Cal crear un model intercultural on el que és antic i el que és nou dialoguin i s'enriqueixin.

El segon tema són els models d'inserció de les religions en la societat. És especialment

en la laïcitat francesa, que a molta gent els sembla un ideal no millorable. França, des de fa uns decennis, ha anat apreciament el fet religiós i les religions i s'ha anat acostant a una laïcitat que s'anomena positiva, dialogal, etc. A la majoria dels països europeus s'aplica la aconfessionalitat o laïcitat positiva, que aprecia el valor social religiós i, per tant, col·labora.

La tercera qüestió afecta a les relacions inter-religioses. Desenvolupa els nivells de relacions entre religions (personal, coneixement, respecte) i les diverses formes de diàleg possible: de la vida quotidiana, de la col·laboració, intercultural, de l'experiència religiosa i, de l'àmbit pròpiament doctrinal o teològic.

Finalment, hi ha un capítol amb propostes per a millorar el model aconfessional o de laïcitat positiva.